

Pravnik

2006

Istaknuti
pravnici

18. str. prazna

Akademik Juraj Andrassy (1896-1977)

Akademik Juraj Andrassy rođen je na zagrebačkom Gornjem gradu 12. kolovoza 1896. godine, u obitelji u kojoj su pravničke tradicije i interes za javne poslove i pitanja društva, politike i povijesti bile jasno izražene. U svom rodnom gradu polazio je osnovnu školu i klasičnu gimnaziju, nakon čega se posvetio studiju prava na Pravnom fakultetu u Zagrebu gdje je i doktorirao 1919. godine.

Još kao student, u doba I. svjetskog rata, stekao je izuzetno široku pravnu kulturu. Pokazivao je sklonost za javnopravne i političke discipline. Nakon završetka studija radio je u službi kao sudski i odvjetnički koncipijent.

Andrassy je svoj glavni znanstveni interes usmjerio na studij međunarodnih odnosa i međunarodnog prava. Cilj mu je bio izgradnja discipline međunarodnog javnog prava na Sveučilištu u Zagrebu. U toj će znanstvenoj disciplini postići zavidne uspjehe, te se istaknuti kao znanstvenik i pedagog na fakultetima i institutima u Europi, Americi i Africi. Svoju karijeru u području međunarodnog prava započeo je godine 1922./1923., otputovavši u Pariz gdje se usavršavao na području međunarodnog javnog prava, na Pravnom fakultetu i na Visokoj školi političkih znanosti.

Nakon polaganja odvjetničkog (pravosudnog) ispita, nastavlja službu u pravosudnom resoru u Osijeku, Beogradu i Zagrebu, paralelno se baveći i znanstvenim radom. Godine 1928. izabran je za honorarnog nastavnika za predmet Međunarodno javno pravo.

Dvije godine kasnije postaje docentom, pa se otada posvećuje samo akademskoj karijeri i znanstvenom radu. U povijesti našeg Sveučilišta bio je prvi profesor samostalne Katedre međunarodnog javnog prava, a ujedno i prvi kojemu je dužnost bila da tu disciplinu izvuče iz pozicije sporednog predmeta. Središnjim pitanjem svog predmeta i svojom glavnom preokupacijom smatrao je pitanja vezana uz rat i mir.

Godine 1932. izabran je za izvanrednog profesora, a za redovitog 1937. godine, kada je i prvi put pozvan kao predavač na Akademiju za međunarodno pravo u Haag (Academie de Droit International de la Haye), čime se uspješno afirmirao u krugu najstaknutijih internacionalista. Godine 1938./39. obavlja dužnost dekana.

Predano surađuje u Ministarstvu vanjskih poslova pred početak mirovne konferencije koja je u Parizu 10. veljače 1947. godine dovela do sklapanja Ugovora o miru s Italijom. Znatno doprinosi stvaranju, dokumentiranju i uspješnoj obrani naših stavova, naročito u pogledu teritorijalnih zahtjeva prema Italiji, odnosno povlačenju nove granice na kopnu i na Jadranu. Uspješno je sudjelovao u diplomatskim pregovorima s Rumunjskom o rješavanju međunarodnopravnih pitanja u vezi izgradnje hidroenergetskog sistema Đerdap.

U ljeto 1951. godine ponovno se odaziva pozivu Akademije za međunarodno pravo, a akademske godine 1951./52. ponovno obavlja dužnost dekana. Godine 1952. izabran je za pridruženog člana (*associe*) u Institutu za međunarodno pravo (Institut de Droit international). Naročito se ističe kao izvjestitelj u pitanju međunarodnopravnih uredbi o korištenju međunarodnih riječnih tokova. Godine 1961. izabran je u Institutu za redovnog člana.

Godine 1955. postaje dopisnim članom Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, a redovnim članom 1965. godine. Bio je među osnivačima Jugoslavenskog udruženja za

međunarodno pravo i čest suradnik "Revije" tog udruženja. Od 1965/66. godine bio je i predsjednik udruženja.

Umirovljen je 1966. godine, ali nastavlja izvanredno surađivati u nastavi postdiplomskog studija iz međunarodnog (javnog i privatnog) prava i međunarodnih odnosa na Pravnom fakultetu u Zagrebu, koji je upravo on četiri godine ranije osnovao i organizirao. Ne treba zaboraviti da je Andrassy još akademske 1953./54. osnovao prvi postdiplomski studij na Pravnom fakultetu u Zagrebu.

Također, nastavlja marljivo surađivati u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, a posebno u Jadranskom institutu, u Institutu za međunarodnu politiku i privredu u Beogradu, u Jugoslavenskom crvenom križu te u Saveznom sekretarijatu za vanjske poslove. I dalje predaje na nizu sveučilišta i instituta u Jugoslaviji i inozemstvu (Toronto, New York, Berlin, Luxembourg, itd.).

Zasluženi vrhunac u karijeri internacionalista postigao je 1969. godine, kada je izabran za predsjednika Instituta za međunarodno pravo. U jesen 1971. godine u Zagrebu, predsjedao je 55. sesiji Instituta koja je ocijenjena izuzetno uspješnom. Na njoj je donijeta, između ostalog, rezolucija o protupravnom skretanju zrakoplova i rezolucija o uvjetima primjene humanitarnih pravila o oružanim sukobima na neprijateljstva u kojima bi mogle sudjelovati snage Ujedinjenih naroda. U doktrini međunarodnog prava te se rezolucije citiraju kao zagrebačke rezolucije.

Potkraj osmog desetljeća svog života Andrassy ugledu teoretičara dodaje i dokaz svog osjećaja za međudržavnu praksu. Kao predsjednik arbitražnog vijeća, dovodi do okončanja dvaju međunarodnih sporova između Francuske i Alžira, na obostrano zadovoljstvo stranaka.

Iza sebe ostavlja mnoštvo radova koje kronološkim redom obuhvaća 603 bibliografske jedinice. Taj ogroman opus dokaz je plodnog i predanog rada svestranog znanstvenika. Radovi obuhvaćaju knjige, monografije, posebno tiskane priloge, članke, osvrte, nekrologe, napise u publikacijama, članke u enciklopedijama te radove za internu upotrebu. Andrassyjevo najopsežnije djelo je udžbenik *Međunarodno pravo*. Ono stoji na početku i na svršetku njegovog radnog vijeka, te je rezultat njegovog sveukupnog rada. To djelo se i danas, uz osuvremenjivanja Andrassyjevih učenika i nasljednika, koristi kao studentski udžbenik.

Akademik Andrassy preminuo je 20. prosinca 1977. godine u 82. godini života. U nasljeđe je svojim kolegama i studentima ostavio plodove višegodišnjeg međunarodno prepoznatog rada u području međunarodnog prava.